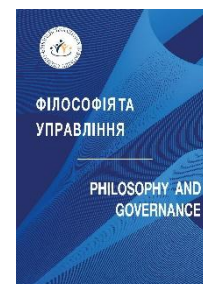

e-ISSN 3041-248X

Філософія та управління

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Удосконалення механізму забезпечення публічного управління щодо регіонального розвитку

Олег І. Глубицький ^{1*}

¹ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна). Аспірант кафедри публічного управління та адміністрування.

* Автор-кореспондент, e-mail: oleh.hlubitskyi.23@pnu.edu.ua

СТАТТЯ

АНОТАЦІЯ

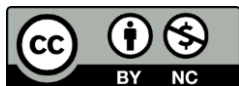
Дослідницька

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.4.01](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.4.01)

Авторське право

© 2025 автора

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).

Стаття присвячена вдосконаленню механізму забезпечення публічного управління щодо регіонального розвитку в Україні, що набуває особливого значення в умовах сучасних глобальних трансформацій і внутрішніх викликів, пов'язаних із післявоєнною відбудовою та децентралізацією. Мета дослідження – обґрунтувати та сформулювати стратегічні напрями удосконалення публічного управління регіональним розвитком в Україні, з урахуванням новітніх викликів та необхідності ефективного використання наявного потенціалу територій. У ході наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання: аналіз і синтез, порівняльний метод, системний підхід, узагальнення, моделювання, а також методи прогнозування. Результати дослідження показують, що регіональний розвиток в Україні відіграє критично важливу роль у формуванні конкурентоспроможної національної економіки, а ефективне публічне управління на регіональному рівні забезпечує економічне зростання, соціальну стабільність і підвищення якості життя населення. У роботі зроблено акцент на тому, що важливим завданням державної політики є ідентифікація регіональних потреб, формулювання пріоритетів розвитку та оптимальне використання ресурсів. Досліджено ключові досягнення у сфері регіонального управління, серед яких – активізація процесів децентралізації, зміцнення повноважень місцевого самоврядування, розвиток інфраструктури, цифровізація управлінських процесів та впровадження економічних стимулів. Показано, що для подальшого розвитку управлінського механізму необхідно впроваджувати сучасні управлінські технології, активізувати горизонтальне і вертикальне співробітництво між рівнями влади, а також посилити залучення громадськості до управлінських процесів. Зроблено висновок, що стратегічне оновлення механізмів публічного управління повинне включати підготовку компетентних кадрів, здатних працювати в умовах невизначеності та змін, а також формування інструментів реагування на соціально-економічні загрози. Практичне значення дослідження полягає у можливості застосування його результатів для формування сучасної моделі публічного управління, орієнтованої на стратегічний регіональний розвиток.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

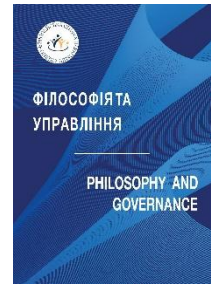
публічне управління, регіональний розвиток, децентралізація, стратегія, управлінські технології.

e-ISSN 3041-248X

Philosophy and Governance

<https://www.eu-scientists.com/index.php/fag>

Improving the Mechanism for Ensuring Public Governance in Regional Development

Oleh Hlubitskyi ^{1*}

¹ *Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ukraine). Postgraduate Student at the Department of Public Management and Administration.*

* *Corresponding Author*, e-mail: oleh.hlubitskyi.23@pnu.edu.ua

ARTICLE INFO

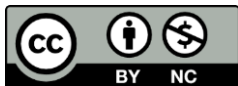
ABSTRACT

Research Article

DOI:

[10.70651/3041-248X/2025.4.01](https://doi.org/10.70651/3041-248X/2025.4.01)

Copyright © 2025
by author

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution – NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

The article focuses on enhancing the mechanism for ensuring public governance in regional development in Ukraine, which has become particularly relevant amid global transformations and internal challenges related to post-war recovery and decentralization. The purpose of the study is to substantiate and define strategic directions for improving public governance in regional development in Ukraine, taking into account emerging challenges and the need for efficient utilization of regional potential. The study employed general scientific methods of cognition: analysis and synthesis, comparative method, system approach, generalization, modeling, and forecasting methods. The findings demonstrate that regional development in Ukraine plays a crucial role in building a competitive national economy, while effective public governance at the regional level contributes to economic growth, social stability, and improved quality of life. The article emphasizes that one of the key tasks of state policy is identifying regional needs, setting development priorities, and optimizing resource use. The study highlights major achievements in the field of regional governance, including the advancement of decentralization, strengthening the powers of local self-government, infrastructure development, digitalization of administrative processes, and the introduction of economic incentives. It is shown that further development of the governance mechanism requires the implementation of modern management technologies, strengthening horizontal and vertical cooperation between levels of government, and greater involvement of the public in governance processes. The study concludes that strategic modernization of public governance mechanisms should include the training of competent personnel capable of operating under conditions of uncertainty and change, as well as the development of tools for responding to socio-economic threats. The practical significance of the study lies in the potential application of its results to shaping a modern model of public governance focused on strategic regional development.

KEYWORDS

system adaptability, health workforce, medical digitalization, international cooperation, strategic resilience.

1. Вступ

Україна, як країна, що переживає глибокі соціально-економічні та політичні виклики, стикається з необхідністю удосконалення системи публічного управління. В контексті глобалізації та інтеграційних процесів, відбудови після військових конфліктів, це стає особливо актуальним, адже забезпечення стійкого розвитку на регіональному рівні вимагає адаптивних, прозорих та ефективних управлінських підходів, які б змогли згуртувати ресурси, сприяти економічному відновленню та соціальній стабільності.

Реформа децентралізації, ініційована в Україні, стала одним з ключових кроків на шляху до зміцнення ролі регіонального управління, збільшення фінансових і адміністративних повноважень місцевих органів. Цей процес відкрив нові можливості для регіонів у плані самостійного вирішення місцевих проблем, залучення інвестицій та розробки регіональних стратегій розвитку, відповідно до специфічних потреб і контексту.

Проте глобалізаційні виклики та необхідність післявоєнної відбудови потребують від України не тільки реагування на місцевому рівні, але й розробки інтегрованих стратегій, які б враховували взаємодію з глобальними трендами і міжнародними стандартами. У цьому контексті критично важливим є подальше удосконалення інструментарію публічного управління, яке б забезпечило високий рівень адаптивності і ефективності управлінських рішень у відповідь на складні виклики сучасності.

2. Огляд літературних джерел

Питання удосконалення механізму забезпечення публічного управління щодо регіонального розвитку є достатньо дослідженим у вітчизняній науковій літературі. Значний аналіз впливу глобалізації на держуправління здійснив Р. В. Войтович [1]. Я. Галич і В. Лукач [2], О. М. Лашук [5], М. М. Малетич [6] та Н. В. Мішина [7] розглядають безпекові виклики, стратегії реформ і децентралізацію в контексті управління регіонами та місцевого самоврядування. І. Чухно [10] акцентує на сталому підході до регіонального розвитку, інтегруючи екологічні, соціальні та економічні аспекти. Окрім академічних джерел, для дослідження використовувалася і експертна література, зокрема стратегічні документи: «Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки» [3], відповідний Закон України [4], План заходів на 2025–2027 роки [8] та «Стратегію реформування державного управління на 2022–2025 роки» [9], які є основою сучасного бачення розвитку публічного управління в регіонах.

Попри достатню кількість літератури з даної теми, слід зазначити, що низка важливих аспектів залишалася малодослідженою, зокрема ефективна координація між центральними та місцевими органами влади в умовах війни, а також адаптація механізмів публічного управління до кризових обставин. У цьому дослідженні вперше у системному вигляді зібрано та осмислено актуальну інформацію, що відображає сучасні виклики, з якими стикається система регіонального розвитку в умовах повномасштабного вторгнення, що дозволило виявити нові зв'язки, поглибити розуміння проблеми та окреслити напрями її удосконалення.

3. Постановка завдання

Мета статті полягає у дослідженні і розробці стратегічних напрямів удосконалення механізму публічного управління регіональним розвитком в Україні, акцентуючи увагу на відповіді системи управління на виклики сучасної глобалізації, післявоєнної відбудови та потребу децентралізації. Для досягнення цієї мети в рамках дослідження будуть виконані наступні завдання: дослідити особливості завдань публічного управління в контексті регіонального розвитку; визначити основні досягнення у цій сфері за останні роки; ідентифікувати і аналізувати напрями діяльності, які відповідають стратегічним цілям регіонального розвитку.

4. Методи та матеріали

В ході дослідження були використані загальнонаукові методи, зокрема контент-аналіз для вивчення законодавчих актів і стратегій, документальний аналіз для аналізу наукових робіт та

монографій, а також логічний аналіз і узагальнення для формулювання висновків щодо публічного управління в умовах воєнного стану. Систематизація нормативної бази сприяла структуруванню даних про децентралізацію та стратегічне планування.

5. Результати та обговорення

У контексті удосконалення механізму забезпечення публічного управління щодо регіонального розвитку доцільно враховувати низку концептуальних підходів. Насамперед слід зважати на те, що в Україні публічна влада інституційно поділяється на органи, які реалізують владні повноваження на загальнодержавному рівні, та суб'єкти місцевого самоврядування. Така структура зумовлює необхідність чіткого розмежування компетенцій і завдань між зазначеними суб'єктами публічної влади, що, у свою чергу, впливає на побудову ефективного управлінського механізму у сфері регіонального розвитку [5].

Проведення реформ багаторівневого управління, розпочатих у 2014 році, стало важливим чинником активізації розвитку як держави загалом, так і її регіонів зокрема. Було закладено нову нормативно-правову основу для функціонування місцевого самоврядування та реалізації державної регіональної політики.

Фінансова децентралізація, нова система адміністративно-територіального устрою та делегування значних повноважень територіальним громадам суттєво зміцнили їхню інституційну та фінансову спроможність. У 2020–2021 роках обсяги фінансування проєктів місцевого та регіонального розвитку істотно зросли, що сприяло покращенню якості публічних послуг, зростанню рівня зайнятості населення та збільшенню доходів [9].

При формуванні стратегічних документів і концептуальних засад управління регіональним розвитком недостатньо враховуються сучасні теоретико-правові підходи, що пропонуються науковцями в межах публічного права. Під публічним управлінням слід розуміти систему організаційних, нормативних та процедурних механізмів, за допомогою яких публічна влада (на всіх рівнях) здійснює вплив на розвиток суспільних процесів, у тому числі в регіональному вимірі, з урахуванням принципів відкритості, підзвітності, ефективності та орієнтації на потреби громадян [1].

У межах удосконалення механізму забезпечення публічного управління щодо регіонального розвитку в Україні сьогодні спостерігається застосування різноманітних інструментів, що мають як фінансову, так і програмно-цільову спрямованість. Зокрема, органи публічної влади реалізують комплекс заходів, спрямованих на підтримку та стимулювання соціально-економічного зростання регіонів.

Основні напрями публічного управління регіональним розвитком включають:

- Трансфери для фінансового вирівнювання між державним і місцевими бюджетами [5].
- Підтримка депресивних регіонів через цільові видатки [5].
- Державні цільові програми для розвитку пріоритетних секторів [5].
- Бюджетні інвестиції для модернізації інфраструктури і створення виробничих кластерів [5].
- Гуманітарна і соціальна політика для подолання регіональних стереотипів [10].
- Міжрегіональна інтеграція для гармонізації розвитку територій [10].
- Розширення управлінської автономії регіонів з метою зміцнення місцевих бюджетів [10].
- Підтримка інноваційно-інвестиційних процесів для економічного зростання [10].
- Залучення громадськості та громадянських інститутів у регіональний розвиток [10].

У контексті удосконалення механізму забезпечення публічного управління регіональним розвитком доцільним є застосування адаптаційного підходу, який передбачає гнучке реагування системи управління на виклики сучасного глобалізованого середовища. Адаптація в цьому аспекті розглядається як процес організаційної й функціональної перебудови, що забезпечує відповідність структури та механізмів публічного управління динаміці соціально-економічних, політичних і геостратегічних трансформацій [1].

Аналіз реформування державного управління України на 2022–2025 роки (п. 9), удосконалення механізмів публічного управління, зокрема на регіональному рівні, показав реалізацію низки завдань у сфері цифровізації та надання публічних послуг. Основні напрями реформ коротко можна окреслити так:

- Розширення доступу до Інтернету – забезпечення високошвидкісного з'єднання в усіх населених пунктах.
- Модернізація електронної інфраструктури – створення стійких до зовнішніх ризиків комунікаційних мереж, незалежних від централізованого енергопостачання.
- Відкриті дані – систематичне оприлюднення публічної інформації місцевими органами на єдиному державному порталі відкритих даних.
- Цифрова освіта – підвищення цифрової грамотності через освітні можливості на платформі «Дія. Освіта».
- Підтримка електронних комунікацій – спрощення доступу операторів до об'єктів інфраструктури для розміщення технічних засобів і мереж.
- Цифрові документи – запровадження електронних посвідчень особи, цифрових підписів (Дія.Підпис) та інтеграція їх у публічні сервіси.
- Доступність електронних послуг – забезпечення інклюзивності онлайн-ресурсів для осіб з інвалідністю.
- Оптимізація публічних послуг – реінжиніринг процедур і розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг з акцентом на якість і зручність для громадян [9].

У контексті удосконалення механізму забезпечення публічного управління регіональним розвитком реформування державного управління України на 2022–2025 роки передбачало реалізацію низки завдань за напрямом «Стимулювання розвитку територій», що мають на меті створення сприятливих умов для просторової, економічної та соціальної трансформації регіонів. Основні напрями дій можна стисло подати так:

- Агломерації та просторовий розвиток – розробка законодавчої бази для функціонування агломерацій і забезпечення збалансованого розвитку територій, що входять до їх складу.
- Відновлення територій – підтримка безпеки життєдіяльності, відновлення інфраструктури й економічної активності в громадах, що постраждали від збройної агресії або визнані територіями відновлення.
- Підтримка гірських і сільських територій – визначення пріоритетів для розвитку гірських регіонів, удосконалення державної підтримки сільських територій відповідно до європейських стандартів, а також покращення доступу до послуг у сільській місцевості.
- Інвестиційна та фінансова підтримка – сприяння залученню інвестицій, міжнародної технічної допомоги та фінансових ресурсів для реалізації проєктів реструктуризації й розвитку на місцях.
- Диверсифікація економіки – підтримка економічного оновлення територіальних громад вугільних регіонів через розвиток нових видів економічної діяльності.
- Полюси зростання – стимулювання розвитку регіональних центрів економічного зростання, у тому числі через реновацію залишених виробничих територій.
- Розвиток приморських регіонів – формування стратегічних підходів до розвитку громад, розташованих на узбережжях морів, заток і лиманів.
- Український Дунайський регіон – інтеграція пріоритетів Стратегії ЄС для Дунайського регіону в національні та регіональні політики задля комплексного соціально-економічного, екологічного й інфраструктурного розвитку цього макрорегіону [9].

Відповідно до Закону України «Про засади державної регіональної політики» (ВВР, 2015, № 13, ст. 90), реалізацію державної регіональної політики покладено, зокрема, на Агенції регіонального розвитку, які створюються як неприбуткові інституції спільно органами влади та іншими заінтересованими суб'єктами на регіональному рівні. Їх основним завданням є участь у плануванні, впровадженні та моніторингу регіональних стратегій і проєктів розвитку, а також сприяння залученню інвестицій, міжнародної допомоги, розвитку підприємництва та міжмуніципального співробітництва. Діяльність агенцій забезпечується за рахунок внесків засновників, міжнародної підтримки та інших законних джерел, а їхня робота регламентується типовим положенням, затвердженим Кабінетом Міністрів України [4].

У контексті удосконалення механізму забезпечення публічного управління регіональним розвитком, реформування державного управління охоплює низку ключових напрямів, що безпосередньо впливають на ефективність регіонального рівня.

Насамперед ідеться про розвиток мережі центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) та розширення доступу до електронних послуг, зокрема через портал «Дія» та систему «Трембіта».

У сфері державної служби впроваджено базові європейські стандарти, зокрема завдяки Концепції реформування системи оплати праці державних службовців (розпорядження КМУ № 622 від 27.05.2020) та впровадженню HRMIS — інтегрованої системи управління людськими ресурсами. Проте залишаються виклики: непрозорість оплати праці, слабка конкуренція, гендерні диспропорції, низька якість добору персоналу.

Організаційна модель міністерств реформована через створення директоратів — функціональних підрозділів, відповідальних за формування політик. Утім, значна частина міністерств продовжує виконувати невласливі функції з реалізації політики, що знижує їхню спроможність до стратегічного управління.

Фінансування заходів здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та міжнародної технічної допомоги. Зокрема, в межах таких бюджетних програм, як «Субвенція на розвиток мережі ЦНАП», «Електронне урядування», «Професійне навчання державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування», а також відповідних програм у галузевих сферах.

Таким чином, послідовна реалізація цих заходів є передумовою підвищення якості публічного управління на регіональному рівні, його цифрової трансформації, прозорості та відповідності європейським принципам [3].

Що стосується безпосередніх змін у механізмі забезпечення публічного управління, вони ґрунтуються на тому, щоб забезпечити виконання програми регіонального розвитку, основні напрями якої показано у табл.1.

Таблиця 1. Напрями публічного управління щодо регіонального розвитку до 2027 року

Напрямок регіонального розвитку	Короткий зміст	Вартість проєкту (млн грн)	Термін виконання
1. Стимулювання розвитку територій	Реалізація першочергових заходів у громадах на територіях відновлення: розроблення програм комплексного відновлення	1330,73	2025–2027
2. Просторове планування територіальних громад	Розроблення комплексних планів просторового розвитку територій громад на основі програм відновлення	2647,75	2025–2027
3. Гуманітарне розмінування територій	Обстеження і очищення сільськогосподарських, лісових, природоохоронних і водних територій від вибухонебезпечних предметів	4203,75	2025–2027
4. Сталий розвиток гірських територій	Внесення змін до нормативно-правової бази щодо рубок у лісах для комплексного розвитку гірських територій	0	2025
5. Підтримка розвитку сільських територій (AKIS)	Створення мережі Системи сільськогосподарських знань та інновацій для консультативної підтримки аграрного сектору	0	2026
6. Запровадження системи збору аграрних даних (FSDN)	Формування національної системи збору даних для моніторингу сталого розвитку агропідприємств	0,001	2025–2027
7. Забезпечення доступу до адміністративних послуг у сільській місцевості	Розширення мережі ЦНАПів, мобільних центрів обслуговування, забезпечення інклюзивного доступу	130,62	2025–2027
8. Надання соціальних послуг населенню, включно з ВПО	Забезпечення потреб громадян і внутрішньо переміщених осіб у соціальних послугах (у т.ч. через приватних надавачів)	541,74	2025–2027
9. Залучення міжнародної допомоги та інвестицій	Створення механізмів партнерства з донорами та МФО для фінансування проєктів економічної реструктуризації	0	Щорічно
10. Трансформація вугільних регіонів	Підготовка та затвердження державної програми справедливої трансформації вугільних територій до 2030 року	0	2026
11. Інвентаризація невикористаних промислових територій	Облік промислових об'єктів і земель для реновації або перепрофілювання в регіональних полюсах зростання	0	2025–2027

Напрямок регіонального розвитку	Короткий зміст	Вартість проєкту (млн грн)	Термін виконання
12. Розвиток внутрішнього водного транспорту	Прийняття стратегії розвитку внутрішнього водного транспорту в українській частині Дунайського регіону	0	2026
13. Регіональні програми розвитку Дунайського регіону	Врахування пріоритетів Стратегії ЄС для Дунайського регіону при формуванні обласних програм	0	2025–2027

Джерело: розроблено автором за даними, наведеними у [8].

На основі проведеного аналізу існуючих механізмів забезпечення публічного управління у сфері регіонального розвитку в Україні, виокремлено низку ключових напрямів їх подальшого удосконалення. Запропоновані напрями мають комплексний характер і включають фінансові, організаційні, програмно-цільові, інвестиційні та цифрові інструменти, які здатні істотно підвищити ефективність управління регіональним розвитком та сприяти подоланню наявних диспропорцій і стимулюванню економічного зростання (табл. 2).

Таблиця 2. Інституційні зміни та напрями структурної перебудови системи охорони здоров'я України в умовах воєнного стану

Напрямок удосконалення	Короткий зміст напрямів
1. Розвиток фінансових механізмів регіонального розвитку	Удосконалення системи трансфертів і запровадження спеціальних фінансових механізмів для депресивних територій
2. Програмно-цільовий підхід у публічному управлінні	Реалізація державних цільових програм та проєктів, орієнтованих на територіальні особливості й інноваційний розвиток
3. Посилення міжрегіональної інтеграції	Стимулювання співпраці регіонів, створення агломерацій і полюсів економічного зростання
4. Підвищення управлінської автономії та децентралізація	Збільшення повноважень місцевого самоврядування та реформа фіскальної децентралізації
5. Адаптаційний підхід у регіональному управлінні	Впровадження механізмів гнучкого реагування на зміни у глобальному та внутрішньому середовищах
6. Цифровізація управління та публічних послуг	Розвиток цифрової інфраструктури, електронних послуг, цифрових документів, платформи «Дія» та інших технологій
7. Залучення громадськості та громадянського суспільства	Забезпечення участі громадськості через механізми державно-приватного партнерства, євро регіонів, кластерів та цифрових інструментів взаємодії
8. Стимулювання просторової та економічної трансформації територій	Відновлення інфраструктури та економіки територій, зокрема постраждалих від конфліктів, підтримка сільських і гірських громад
9. Розвиток інвестиційної привабливості регіонів	Диверсифікація економіки, залучення міжнародних інвестицій, розвиток територій з економічними проблемами
10. Розвиток макрорегіональних стратегій	Інтеграція стратегічних пріоритетів Дунайського регіону та узбережних територій, розвиток внутрішнього водного транспорту

Джерело: власна розробка автора.

Дані напрями дозволяють охопити ключові аспекти регіональної політики, поєднуючи заходи стратегічного планування, цифровізації, стимулювання інвестиційної активності та соціально-економічної інтеграції регіонів. Важливим є використання адаптивних методів управління, що забезпечить своєчасне та ефективне реагування на нові виклики та можливості, які виникають у процесі реформування державного управління в Україні.

6. Висновки

Публічне управління в Україні відіграє вирішальну роль у стимулюванні регіонального розвитку, забезпечуючи необхідні умови для економічного зростання та соціальної стабільності. Центральним завданням у цьому контексті є адаптація управлінських структур до мінливих умов глобалізації, зміцнення місцевого самоврядування та ефективне використання ресурсів для реалізації стратегічних ініціатив регіонального розвитку.

Реформи у сфері децентралізації та впровадження цифрових технологій в управлінні уже сприяли підвищенню прозорості та оперативності в державному управлінні, створенню сприятливих умов для інвестицій і стимуляції економічної активності регіонів. Однак, для

подальшого розвитку необхідно продовжувати розбудову інфраструктури, оптимізувати використання місцевих ресурсів та забезпечувати належне фінансування регіональних проєктів.

Завершення цих реформ вимагає визначення стратегічних напрямів розвитку та впровадження гнучких механізмів управління, що дозволять ефективно реагувати на виклики сучасності. Інтеграція передових управлінських практик і технологій, підготовка кваліфікованих кадрів та залучення громадськості до управлінських процесів стануть ключовими для стабілізації та подальшого розвитку українських регіонів у довгостроковій перспективі.

References

1. Voitovych, R. (2007). Vplyv hlobalizatsii na systemu derzhavnoho upravlinnia (teoretyko-metodolohichniy analiz): Monohrafiia [The impact of globalization on the system of public administration (theoretical and methodological analysis)]. Kyiv: Vyd-vo NADU. <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/Voitovich.pdf> (in Ukrainian)
2. Halych, Ya., & Lukach, V. (2024). Suchasnyi stan reformuvannia systemy publichnoho upravlinnia v Ukraini v konteksti bezpekovykh vyklykiv [The current state of public administration reform in Ukraine in the context of security challenges]. *Politychni nauky ta publichne upravlinnia – Political Science and Public Administration*, 4(76), 29–37. [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4\(76\)-4](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-4(76)-4) (in Ukrainian)
3. Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na 2021—2027 roky [State strategy of regional development for 2021–2027]. (2024). *mindev.gov.ua*. <https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/regional-development-strategy-1.pdf> (in Ukrainian)
4. Zakon Ukrainy “Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky” [Law of Ukraine “On the principles of state regional policy”]. (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, No. 13, Art. 90. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19> (in Ukrainian)
5. Lashuk, O.M. (2019). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia rozvytkom rehionu v konteksti detsentralizatsii vladnykh povnovazhen [Mechanisms of public administration of regional development in the context of decentralization of powers] (Author’s abstract of the Candidate’s thesis in Public Administration). Chernihiv. <https://ir.stu.cn.ua/handle/123456789/17931> (in Ukrainian)
6. Maletych, M.M. (2021). Stratehiia reformuvannia derzhavnoho upravlinnia Ukrainy na 2022–2025 roky: vplyv na mistseve samovriaduvannia [Public administration reform strategy of Ukraine for 2022–2025: Impact on local self-government]. *Aktualni problemy derzhavy i prava – Actual problems of state and law*, (91), 115–122. <https://doi.org/10.32837/apdp.v0i91.3238> (in Ukrainian)
7. Mishyna, N.V. (2014). Suchasni protsesy detsentralizatsii vykonavchoi vlady ta reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia v Ukraini [Modern processes of decentralization of executive power and reform of local self-government in Ukraine]. *Naukovi pratsi Natsionalnoho universytetu “Odeska yurydychna akademiia” - Scientific works of the National University “Odessa Law Academy”*, (14), 228–233. <https://dspace.onua.edu.ua/items/bd032e0c-897b-46b5-b055-da0ba65b68de> (in Ukrainian)
8. Plan zakhodiv na 2025–2027 roky z realizatsii Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky [Action Plan for 2025–2027 for implementation of the State Strategy for Regional Development 2021–2027]. (2024). *mtu.gov.ua*. <https://surli.cc/ghjybj> (in Ukrainian)
9. Stratehiia reformuvannia derzhavnoho upravlinnia Ukrainy na 2022–2025 roky [Public Administration Reform Strategy of Ukraine for 2022–2025]. (2021). *drive.google.com*. <https://drive.google.com/file/d/1S4qFq68W7xOA4znj2NGoACXRZlwt8h5a/view> (in Ukrainian)
10. Chukhno, I. (2015). Osnovni napriamy derzhavnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom na zasadakh stalosti [Main directions of public administration of regional development based on sustainability]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, (6), 136–140. <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=4342&i=27> (in Ukrainian)